

LIFE14 CAP/SI/000012

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dobra LIFE prijava = Dobro izvajanje

Nikolaj Pečenko
EASME

LIFE podrobna delavnica
Ljubljana, 23. maj 2018

Prijava -> izvajanje

Teorija in praksa projektov LIFE

Slovenija
Maj 2018

Nikolaj Pečenko
NEEMO - Timesis

Pomanjkljivosti in napake v prijavi ter stvari, ki jih opazimo oziroma se nanje spomnimo šele, ko projekt že teče

---

Prijava projekta LIFE

Podrobno pripravo projekta LIFE je treba razumeti kot prednost, ne kot oviro

- **natančen opis in časovni potek dejavnosti**
- **pričakovani rezultati, indikatorji napredka ...**
- **sodelavci, količina dela ...**
- **oprema, material ...**

Priprava projekta

-
-
- 1. Tehnično načrtovanje**
  - 2. Časovno načrtovanje**
  - 3. Administrativno načrtovanje**
  - 4. Finančno načrtovanje**

Priprava projekta

- **Revizijska faza kot dodatna pomoč pri boljšem načrtovanju**
- **Program LIFE omogoča dovolj prožnosti, tudi možnost večjih sprememb (a se nanje ne smete vnaprej zanašati).**

Tehnično načrtovanje

Med potekom projekta vedno prihaja do različnih sprememb

- Večje spremembe zahtevajo amandma k pogodbi**

Tehnično načrtovanje

Izvajanje dejavnosti

- **(ne)primernost opreme**
- **tehnološki napredek**
- **dodatne dejavnosti**
- **dejavnosti, ki jih ni potrebno izvesti**
- **dejavnosti, ki jih ni mogoče izvesti**

Tehnično načrtovanje

Oprema

- **(ne)primernost opreme, zlasti nove, nepreizkušene**
- **tehnološki napredek**
- **oprema se lahko tudi pokvari**
- **najem je marsikdaj boljša možnost**
- **zavarovanje marsikdaj prav pride**

Tehnično načrtovanje

Merjenje učinka projekta

- **previdno določite pričakovane rezultate (ravnovesje med optimizmom, realizmom in pesimizmom)**
- **metodologijo merjenja izberite in utemeljite že ob prijavi**
- **skupno spremljanje napredka in učinka (*Monitoring of the impact of the project actions*)**

Tehnično načrtovanje

Pričakovani rezultati - najpogostejši problemi 1

- Pretiran optimizem glede spletnega odziva (obisk spletne strani, všečki na Facebooku, ogledi na YouTubu ...)
- Problematično merjenje vpliva diseminacijskih dejavnosti – vpliv objav v občilih, razstav in drugih dogodkov, promocijskega materiala ...

Tehnično načrtovanje

Pričakovani rezultati - najpogostejši problemi 2

- **Pretiran optimizem glede dejavnosti, vezanih na naravne pojave (rast populacije, biodiverzitete, invazivne vrste ...)**
- **Problematično merjenje učinka dejavnosti z dolgoročnim vplivom (biodiverziteta, ozaveščenost ...)**

Tehnično načrtovanje

Pričakovani cilji in rezultati

- Bodite „zadržano realistični“ in dobro argumentirajte učinkovito porabo sredstev za njihovo doseganje (good value for money)
- Pri dolgoročnih ciljih/učinkih ste lahko „zmerno optimistični“. Poudarite vzdržnost / trajnost / tržnost / EU dodano vrednost projekta oziroma njegovih učinkov.

Tehnično načrtovanje

Spremljanje napredka in učinka

- **Indikatorji napredka**
- **Indikatorji učinka - KPI** *Key Project Indicators*
- **Dolgoročni indikatorji**

Tehnično načrtovanje

Trženje – C2M Close to Market

- upoštevajte že ob prijavi**
- izdelava poslovnega načrta je lahko ena od akcij**
- tudi raziskava trga je lahko ena od akcij**
- vzdržnost in trajnost projekta (oziroma njegovih rezultatov in učinkov)**

Časovno načrtovanje

Zamude so sestavni del vsakega projekta – upoštevajte jih že ob prijavi!

Časovno načrtovanje

Narava je nepredvidljiva. Zlasti občutljive so dejavnosti, vezane na sezono – ena je lahko hitro izgubljena

-vreme

-nepredvidljivi dogodki in pojavi (poplave, suše ...)

-težko natančno predvidljivi dogodki (pojavljanje živali, plodnost ...)

Časovno načrtovanje

Birokracija je še bolj nepredvidljiva

Pridobivanje dovoljenj se vedno zavleče – včasih zelo.

- natančno proučite, katera dovoljenja boste potrebovali**
- s pridobivanje dovoljenj začnite takoj**
- upoštevajte vse možne zaplete, tudi najmanj verjetne (pritožba soseda ...)**

Časovno načrtovanje

Časovna razporeditev dejavnosti

- vzporedno / zaporedno izvajanje akcij - lovljenje ravnovesja med zmožnostjo optimalnega izvajanja in večjo časovno prožnostjo.

Časovno načrtovanje

Časovna razporeditev poročanja

- Prvo poročilo (Progress Report) po vsaj pol leta, oziroma po koncu pripravljalnih dejavnosti
- Vmesno poročilo (Mid-term Report) glede na porabo sredstev
- Največ 18 mesecev med dvema poročiloma

Časovno načrtovanje

- **Enega leta rezerve ni vedno mogoče imeti, je pa vedno dobrodošlo**

Časovno načrtovanje

- **Projekt je mogoče podaljšati, a se na to ne smete zanašati – izhod v skrajni sili**
  - **sredstev lahko zmanjka**
  - **EASME lahko presodi, da podaljšanje ne zagotavlja uspešnega zaključka**

Administrativno načrtovanje

- Partner si lahko premisli
- Stečaj partnerja
- Odhod ključnih sodelavcev, porodniški dopust (zlasti pri daljših projektih)

Finančno načrtovanje

- **meja za prenos sredstev med stroškovnimi kategorijami (brez amandmaja) je 20% skupnega proračuna**
- **prekoračitev stroškov posamezne akcije odvisna od rezultatov**
- **sprememba deleža sofinanciranja EK za posameznega partnerja zahteva amandma k pogodbi**

Finančno načrtovanje

Najpogostejše spremembe

- **urne/dnevne postavke – upoštevajte zvišanje plač, napredovanja, daljše odsotnosti ...**
- **potni stroški - udeležba na konferencah, sejnih ...**
- **nenadžrtovana oprema**
- **nenadžrtovan promocijski material**
- **prevodi (spletna stran, brošure, poročila ...)**
- **revizija**

Finančno načrtovanje

- **Vnaprej bodite pozorni na konflikt interesov, poslovanje s povezanimi osebami ...**

Hvala za pozornost

ec.europa.eu/environment/life/

lifeslovenija.si